

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 22
The Central Elections Committee for the 21st Knesset

Justice Hanan Melcer
Deputy President of the Supreme Court
Chairman of the Central Elections
Committee

القاضي حنان ملتسر
نائب رئيس المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט חנן מלצר
המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 14/22

העותרת: החדשות 13 בע"מ

נגד

המשיבה: הליכוד – תנועה לאומית ליברלית

עתירה למתן צו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה),
התשי"ט-1959

בשם העותרת: עו"ד ברק גליקמן

בשם המשיבה: עו"ד אבי הלוי; עו"ד ניבה הלוי

החלטה

1. בעתירה שלפניי, העותרת מבקשת כי יוצא צו מניעה בהתאם להוראות סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה) נגד המשיבה, שימנע ממנה להמשיך לעשות שימוש – במסגרת תעמולת הבחירות שלה – בשידורים, בפרסומים ובתכנים חדשותיים של העותרת, ולהסיר את הפרסומים, מושאי העתירה. להלן אביא את הנתונים הצריכים לעניין.

התשתית העובדתית

2. העותרת הינה בעלת רישיון לשידורי חדשות לפי חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990. המשיבה הינה מפלגה פוליטית המיוצגת בכנסת ה-21 על ידי סיעת הליכוד, אשר הגישה רשימת מועמדים לבחירות לכנסת ה-22.

עמוד 1 מתוך 6

3. במוקד העתירה שבפניי, נמצאים שני סרטונים, שהועלו על ידי המשיבה, לרשתות החברתיות. באחד, שולבו דבריה של גבי איילה חסון – מגישת חדשות בכירה בעותרת – שבהם הוצג, על פי טענת העותרת, חה"כ גבי אשכנזי בצורה שלילית (להלן: "הסרטון הראשון"). בשני, שולבו דבריה של גבי טלי מורנו – אחת ממגישות מהדורת החדשות המרכזית של העותרת – שבהם נאמרו, על פי טענת העותרת, ביטויים שליליים אודות קהל הבוחרים של הליכוד (להלן: "הסרטון השני").

טענות הצדדים

4. לעותרת שתי טענות:

ראשית, כי שני הסרטונים (להלן – הסרטונים) מפריס את הוראות סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה, האוסר על הטעיה בתעמולת בחירות, בכך שהוא "יוצר מצג שואא כי החדשות 13 מצדדת בעמדה פוליטית כזאת או אחרת או ברשימת מועמדים מסוימת" [ההדגשות במקור – ח"מ]. לגישת העותרת – ההטעיה "נושאת משנה חומרה" בכך שדבריהן של גבי חסון ושל גבי מורנו שולבו בסרטונים באופן "חלקי, מסולף ומגמתי", שמטרתו לשייך כביכול את חדשות 13 "לאיזה מצידי המתרס הפוליטי בישראל".

שנית, כי הסרטונים פוגעים "באופן קשה וחמור בהחדשות 13 ובחופש העיתונות שלה", בכך שהם מכרסמים במהימנות שידוריה, באובייקטיביות שלה, ובאמון הציבור בה. כך במיוחד, על פי הנטען, לאור האופי המגמתי, המסולף והמטעה של הסרטונים.

5. למשיבה שלוש טענות מרכזיות לסילוק העתירה על הסף, ושתי טענות לדחיית העתירה לגופה.

באשר לדחיית העתירה על הסף טוענת המשיבה:

ראשית, כי לעותרת אין זכות עמידה מכוח סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה. על פי טענתה, הסעיף מעניק זכות עמידה רק למפלגה, או לרשימת מועמדים.

שנית, כי העותרת לא הניחה תשתית ראייתית שיש בה כדי להוכיח "הפרעה בלתי הוגנת" על פי סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה, או כדי להוכיח סילוף ומגמתיות. לשיטת המשיבה – טענות העותרת נטענו "בצורה סתמית" ולא גובו בתצהירים הדרושים, או בניתוח מדוקדק של הסרטונים, שנטען כי הם מטעים.

שלישית, כי העתירה לוקה בשיהוי. הזמן שחלף מאז פורסם הסרטון הראשון לראשונה ועד שהוגשה העתירה הוא למעלה מארבעה חודשים; ביחס לסרטון השני חלפו למעלה מ-21 ימים.

6. לגוף העתירה, טוענת המשיבה שתי טענות עיקריות:

ראשית, כי הסרטונים מהווים חלק מ"חדשות היום", במשמעות ביטוי זה בסעיף 5(5) לחוק זכויות יוצרים, התשס"ח-2007. סעיף 5 הנ"ל מחריג, להבנת המשיבה, את "חדשות היום" מדיני זכויות

עמוד 2 מתוך 6

היוצרים, ולפיכך מותר למשיבה לעשות שימוש בחומר זה. זאת ועוד, שיקולי חופש הביטוי – הן של המפלגות והן של אמצעי התקשורת – תומכים, לגישת המשיבה, בשימוש חופשי ובציטוט מ"חדשות היום".

שנית, כי עיון בתמלילי התוכניות, שקטעים מהן שולבו בסרטונים מגלה כי: "הדברים של איילה חסון ששולבו בפרסום התעמולה של הליכוד נאמרו על ידי איילה חסון כהויתם". באשר לסרטון השני, המייחס, על פי טענת העותרת, ביטויים שליליים אודות קהל הבוחרים של הליכוד לגבי טלי מורנו, טוענת המשיבה כי: "ברי לכל מי ששמיעתו תקינה כי המגישה טלי מורנו.. איננה אומרת את הדברים כאילו היו דעתה שלה".

7. לאחר הגשת התגובה מטעם המשיבה – העותרת ביקשה וקיבלה את אישורי לצרף לתיק את החלטתו של חברי השופט ניל הנדל, ממלא מקום יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22, ב-תב"כ 16/22. בהחלטה זו נתן השופט הנדל תוקף של החלטה להסכמות בין העותרת לבין מפלגת נעם, שגם נגדה הגישה העותרת עתירה דומה לעתירה שבפני. על פי ההסכמות שם, שכאמור ניתן להן תוקף של החלטה – מפלגת נעם נאותה להסיר את הסרטון, שהיה מושא המחלוקת שם בינה לבין העותרת, והתחייבה שלא לעשות בתקופת הבחירות שימוש בחומרים שהופקו ושודרו על ידי העותרת – ללא אישור מראש.

8. הסכמה דומה לזו, אליה הגיעו הצדדים ב-תב"כ 16/22 – לא הסתייעה כאן, ולפיכך עלי ללבן עתה את הדברים.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי במכלול החומר שבפני הגעתי למסקנה כי אין בידי לקבל את העתירה, וזאת מבלי שאקבע מסמרות לגופם של דברים, החורגים מגדר סמכותי. אפרט עתה את נימוקיי.

10. סמכותו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית ליתן צו לפי סעיף 17 לחוק דרכי תעמולה, הינה למנוע ביצוע של מעשה עבירה לפי הוראות החוק הנ"ל, או פרק העונשין לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969 (וכן הוראות נוספות הנוגעות לבחירות לרשויות המקומיות ולמועצות האזוריות, שאינן נוגעות לענייננו). בדנג"ץ 1525/15 חה"כ ד"ר אחמד טיבי נ' מפלגת ישראל ביתנו (23.08.2017) (להלן: עניין שאדלי הבדו), קבע מותב מורחב, בדעת רוב, כי סמכות יו"ר ועדת הבחירות המרכזית מוגבלת לעבירות על החיקוקים המפורטים בסעיף 17 הנ"ל.

11. הנה כי כן – טענות בדבר הפרת זכויות יוצרים, או דינים אחרים – דינן להתברר בבית המשפט המוסמך, ולפיכך אין אני קובע פה מסמרות בשאלה אם ובאיזו מידה מהווים הקטעים של העותרת, ששולבו בסרטונים, "חדשות היום" על פי סעיף 5(5) לחוק זכויות יוצרים, תשס"ח-2007, הקובע, בקטעיו הרלבנטיים, כדלקמן:

5. זכות יוצרים ביצירה כאמור בסעיף 4 לא תחול על כל אחד מאלה, **ואולם על דרך ביטויים תחול זכות היוצרים :**

...

(5) **חדשות היום**

[ההדגשות שלי – ח"מ].

כמו כן, אין אני מביע דעתי בשאלה אם על הסרטונים חלה זכות יוצרים מכוח "דרך ביטויים", במשמעות הרישא לסעיף 5 הנ"ל.

משכך, השאלה שבפניי היא האם הפרסומים, מושאי העתירה, בהם מוצגים הסרטונים – מהווים עבירה על חוק דרכי תעמולה, או פרק העונשין לחוק הבחירות לכנסת, וסוגיה זו אבחן מיד בסמוך.

12. סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה, שכותרתו: "איסור הפרעה", קובע כך:

"לא תהא תעמולת בחירות מטעם מפלגה או רשימת מועמדים אחת או למענה בצורה או בדרך שיש בהם משום הפרעה בלתי הוגנת של תעמולת בחירות מטעם מפלגה או רשימת מועמדים אחרת או למענה."

עיון בסעיף מגלה כי כלולים בו שלושה רכיבים מצטברים: ראשית, איסור על המפריע. שנית, תיאור ההפרעה. שלישית, תיאור מושא ההפרעה. אפרט עכשיו כל רכיב.

13. הרכיב הראשון עוסק כאמור במפריע. על פי לשון הסעיף, המפריע צריך להיות מפלגה או רשימת מועמדים, או מי מטעמה. רכיב זה מתמלא במקרה שלפנינו, שכן המשיבה הינה רשימת מועמדים.

14. הרכיב השני מתאר את ההפרעה. הפרעה זו צריכה להיות "בלתי הוגנת" והיא אמורה להיות קשורה לבחירות.

הפסיקה פירשה את מהות ההפרעה "הבלתי הוגנת" גם למקרים בהם נעשית הטעייה של הבוחרים, אך זאת רק במקרים בהם ישנה **ודאות קרובה** להטעיית הציבור (עיינו: פסקה 28 להחלטת השופט ס' ג'ורדאן ב-ת"מ 63/20 צור נ' נחמני (14.08.2013) וגם: ת"מ 94/20 פיידברג נ' פדודין (09.09.2013); החלטת השופטת (כתוארה דאז) מ' נאור ב-ת"מ 6/19 פרל נ' וולך (02.02.2012); החלטת השופטת ד' דורנר בת"מ 35/03 בן דוד נ' פרץ (21.08.20103) ועוד).

לאחר שעיינתי בסרטונים – לא מצאתי שישנה ודאות קרובה להטעיית הבוחרים, על ידי כך שהציבור יסבור כי העותרת, כשלעצמה, מצדדת בעמדה פוליטית פלונית. יתר על כן, אף לא נטען כי הדברים המובאים בפרסומים לא נאמרו על ידי גבי חסון או גבי מורנו, אלא כי הם מובאים באופן חלקי, המוציא את הדברים מהקשרם.

15. הרכיב השלישי מתאר את מושא הפרעה, או את יעד הפרעה. על פי לשון הסעיף גם מושא הפרעה, כמו הגורם המפריע, צריך להיות סיעה או רשימת מועמדים, או מי מטעמה, אלא שהעותרת אינה סיעה ואינה רשימת מועמדים, אלא **חברת חדשות**, כאמור.

16. היות שהן הרכיב השני והן הרכיב השלישי של סעיף 13 אינם מתקיימים בענייננו במלואם – אין באפשרותי לקבל את העתירה.

17. העולה מן המקובץ מלמד כי העותרת לא הצליחה לבסס את בקשתה לצו מניעה נוכח העובדה כי על פי לשונו של סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה הפרעה צריכה להיות הפרעה בלתי הוגנת לבחירות, והגורם, מושא הפרעה, צריך להיות מפלגה או סיעה אחרת. תחת זאת, העותרת טענה כי תכליתה של הוראת סעיף 13 הנ"ל היא להוות חלק ממארג של הוראות: "אשר נועדו.. למנוע הטעיה של בוחרים ולהגן על זכותם של בוחרים להצביע על-יסוד תמונה עובדתית מדויקת". במילים אחרות, נראה כי העותרת גורסת כי, למרות שעל פי לשונו של סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה הוא חל רק על הפרעה בלתי הוגנת לתעמולתה של מפלגה או סיעה אחרת, הרי שלאור תכליתו יש לקראו באופן רחב יותר, כך שהוא יחול גם על הטעיית הציבור באופן כללי.

אינני מקבל את טענת העותרת הנ"ל. תכליתו של סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה היא לאפשר "משחק הוגן" בין הרשימות המתמודדות לכנסת, והוא אינו עוסק בהפרעה או הטעייה באופן כללי. אם סבורה העותרת כי המוניטין, או זכויות הקניין הרוחני שלה נפגעים, עומדים לה דיני זכויות יוצרים, דיני הנזיקין ודינים אפשריים נוספים, ואולם אלה אמורים להידון בערכאות אחרות, תוך שמירת זכויות וטענות של כל הצדדים הרלבנטיים ומבלי שאביע כאן דעה כלשהי בנושא.

18. שלוש ההחלטות, אליהן הפנתה העותרת, לא מסייעות לה פה, שכן כולן עוסקות בהפרעה לבחירות (הרכיב השני הנ"ל) ובכולם הפרעה הנטענת היא כלפי רשימת מועמדים יריבה (הרכיב השלישי הנ"ל). תב"כ 45/20 התייחס להפרעה בלתי הוגנת מצד רשימת "הליכוד בהנהגת בנימין נתניהו ראש הממשלה" כלפי רשימת "כולנו בראשות משה כחלון". תב"כ 38/19 דן בהפרעה בלתי הוגנת מצד רשימת "הבית היהודי בראשות נפתלי בנט – מיסודם של האיחוד הלאומי, המפד"ל החדשה לכנסת ה-19" כלפי רשימת "הליכוד ביתנו בהנהגת בנימין נתניהו לראשות הממשלה". תר"מ 63/20 עסק בהפרעה מצד אדם שהקים סיעה המתמודדת בבחירות לראשות מקומית כלפי חברת מועצת העיר באותה רשות מקומית, שהיתה אף היא מתמודדת בבחירות.

אף לא אחת מהחלטות הנ"ל עסקה לפיכך במצב כגון זה שלפנינו, שבו הגורם שכלפיו כוונה הפרעה איננו מתמודד בבחירות.

19. להסכם אליו הגיעו הצדדים ב-תב"כ 16/22, ואותו הגישה העותרת – אין השלכה על ענייננו, שכן, מטבע הדברים, הוא עוסק בסכסוך אחר מזה שלפנינו, **ויסודו בהסכמה שהושגה שם**.

20. נוכח כל האמור לעיל – אין באפשרותי לקבל את העתירה, אולם אין לראות בתוצאת הדחיה משום הבעת דעה לגופם של דברים, מעבר לנדרש להכרעה כאן מכוח מה שנטען לגבי חוק דרכי

תעמולה, ובכפוף לאמור בפיסקה 21 שלהלן. אף על פי כן, אבקש להטעים, מבלי לקבוע מסמרות בדבר, כי ייתכנו מקרים בהם יהיה מקום לאסור על פרסום תעמולת בחירות, מקום שהיא מהווה הטעייה בוטה, שעלולה בוודאות קרובה לפגוע בסדר התקין של הבחירות, או להוות עבירה אחרת על דיני הבחירות (עיינו: הסיפא לפיסקה 25 לפסק דינה של הנשיאה מ' נאור בעניין שארלי הבדו).

21. בשולי הדברים אעיר עוד כי את החלטתי זו יש לצמצם לתחולת סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה – על הפרסומים, מושאי העתירה בהקשרים שנדונו. עם זאת אני רואה לציין כי אמות המידה המתייחסות לסעיף 15 לחוק דרכי תעמולה, העוסק בשידורי תעמולת בחירות, אותן עליי להפעיל באישור שלי המתבקש שם – מחמירות יותר. לפיכך, אם יוגש לאישורי חומר העושה שימוש בקטעים ששודרו אצל העותרת ושייכים לה, או לכל גורם אחר, כדי לשדרם כתעמולת בחירות על פי סעיף 15א(ד) לחוק דרכי תעמולה – אפעיל את אמות המידה היפות לסעיף זה, כפי שנהגתי גם במערכת הבחירות לכנסת ה-21.

22. בנסיבות העניין – אינני עושה צו להוצאות.

ניתנה היום ג' באלול התשע"ט (03.09.2019).

חנן מלצר, שופט

**המשנה לנשיאת בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-21**